

o členství zvoleného pochybovati, do té doby jest zvolený členem Národního shromáždění. Výkladu tomu nasvědčuje i ustanovení §u 15 zákona o volebním soudě z téhož data, čís. 125 sb. z. a n., že stížnost proti volbě nemá odkládacího účinku, z čehož plyne, že nelze považovati toho, proti němuž stížnost čelí, za nezvoleného. Zvláště důležitým jest ustanovení §ů 20 a 21 zákona o volebním soudě, že volební soud prohlásí v nálezu, v jaké míře volba se zrušuje, čímž jasně naznačeno, že základem a to jediným k nabytí členství v Národním shromáždění jest jediné vykonaná volba, kterou nutno zrušiti, má-li zvolený členství pozbyti. Sluší-li postup §u 20 zachovati i v případě ověřování voleb, jak ustanovuje § 21 téhož zákona, pak ustanovení §u 55 zákona čís. 123 sb. z. a n., které mluví o prohlášení volby za neplatnou, sluší rozuměti tak, že volba není neplatnou, nýbrž, že výrokem volebního soudu se zrušuje, ježto podle zákona o volebním soudě není výroku prohlášujícího neplatnost volby. Podle znění §§ů 20 a 21 zákona o volebním soudě působí zrušení ex nunc a nikoli ex tunc.

Pochybnosti vzbuzuje ovšem § 19 ústavní listiny Československé republiky, který mluví o tom, že o platnosti volby do sněmovny poslanecké i do senátu rozhoduje volební soud. Pochybnosti tyto však rozptýleny jsou dalším ustanovením téhož paragrafu, že podrobnosti upravuje zákon (scil. o volebním soudě). Jest tudíž řešiti otázku, zda platnost či neplatnost volby působí v případě zrušení volby volebním soudem ex nunc či ex tunc, podle ustanovení zákona o volebním soudě. Rovněž nelze za to míti, že zvolený nabývá členství Národního shromáždění a tím práva immunity teprve složením slibu. Proti tomuto výkladu svědčí zejména ustanovení §u 22 odstavec třetí ústavní listiny, že odepření slibu má v zápětí ztrátu mandátu, tedy ztrátu členství Národního shromáždění. Kdyby bylo možno zastávati náhled, že členství nabývá se teprve složením slibu, že akt nabývací jest teprve složením slibu ukončen, nebylo by třeba tohoto ustanovení, neboť zvolený nemohl by ztratiti mandát, kterého ještě nenabyl. § 24 ústavní listiny ustanovuje, že k jakémukoliv trestnímu stíhání jest třeba svolení příslušné sněmovny. N e z á l e ž í na tom, kdy byl trestný čin spáchán, rozhodným jest pouze, že trestní řízení směřuje proti osobě zvolené za člena Národního shromáždění. Bylo tudíž zmateční stížnosti generální prokuratury podle §u 33 tr. ř., vyhověti a podle §§ů 292, 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2432.

Ústavní listina (zákon ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n.).
Imunita.

Opatření sněmovny Národního shromáždění, jímž byl poslanec vydán soudu ku trestnímu stíhání, nepozbývá platnosti rozpuštěním sněmovny (§ 24 úst. list.).

Byl-li vydán poslanec znovu zvolen, jest v trestním řízení proti němu pokračovati, aniž by bylo znovu domáhati se jeho vydání a trestní řízení za tím účelem přerušiti.

Přerušil-li soud přes to usnesením řízení a žádal nově zvolenou sněmovnu Národního shromáždění za opětné vydání, jest ku zmateční stíž-

nosti generální prokuratury na záštitu zákona (§§y 33, 292 tr. ř.) vyřknouti, že oním usnesením a dožádáním byl porušen zákon, nelze však usnesení to zrušiti.

Ustanovení poslední věty Šu 292 tr. ř. lze použiti jen, jde-li o usnesení nebo opatření soudu, jímž byl obviněný ve svých právech nezákonně zkrácen.

(Rozh. ze dne 25. června 1926, Zm I 263/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením zemského trestního soudu v Praze při hlavním přelíčení ze dne 25. ledna 1926 v trestní věci proti Václavu M-ovi a Antonínu J-ovi pro přečin proti bezpečnosti cti, pokud jím bylo vysloveno, že se trestní řízení proti Václavu M-ovi přerušuje ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 5. srpna 1920, čís. 25751/20 podle Šu 412 tr. ř. za účelem opětovného dožádání Národního shromáždění o vydání Václava M-e ku trestnímu stíhání, jakož i dožádáním téhož soudu ze dne 11. února 1926, jímž bylo presidium poslanecké sněmovny Národního Shromáždění požádáno za vydání poslance Václava M-e ke trestnímu stíhání, byl porušen zákon v ustanovení Šu 24 ústavní listiny ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n. Zmateční stížnost se zavrhuje, pokud navrhuje, by ono usnesení bylo zrušeno.

Důvody:

Podle spisů zemského trestního soudu v Praze podal Alois K., dne 17. července 1924 u zemského trestního soudu v Praze návrh na trestní stíhání Václava M-e, člena poslanecké sněmovny N. S., a Antonína J-a, zodpovědného redaktora časopisu »Č.«, pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný obsahem článku uveřejněného v onom časopisu v čísle 171 ze dne 22. června 1924. Přípisem zemského trestního soudu v Praze ze dne 26. července 1924 bylo presidium poslanecké sněmovny N. S. požádáno za vydání poslance Václava M-e k trestnímu stíhání, jež podle přípisu předsednictva poslanecké sněmovny N. S. ze dne 15. prosince 1924 bylo uděleno. V trestním řízení bylo pokračováno, dne 21. července 1925 byla na poslance Václava M-e a Antonína J-a podána obžaloba pro přečin podle Šu 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., dne 5. října 1925 konáno před zemským trestním soudem v Praze hlavní přelíčení, jež však bylo odročeno ku provedení dalších důkazů. Nové hlavní přelíčení ustanoveno ke dni 25. ledna 1926, při němž ihned po zahájení bylo k návrhu obhájce Václava M-e usneseno, že trestní řízení proti poslanci Václavu M-ovi se vylučuje podle Šu 57 tr. ř. k samostatnému projednání, dále, že se trestní řízení proti poslanci Václavu M-ovi přerušuje ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 5. srpna 1920, čís. 25751/20 podle Šu 412 tr. ř. a že dále bude pokračováno pouze proti spoluobžalovanému Antonínu J-ovi. Usnesení to zaznamenáno tak, jak uvedeno v protokolu o hlavním přelíčení; důvody k němu připojeny nejsou, než z toho, že úvodem k usnesení tomu

se praví, že se vyhovuje obhájcovu návrhu, lze za to míti, že soud si osvojil odůvodnění obhájcem přednesené, že prvotní usnesení Národního Shrom., jímž byl poslanec Václav M. vydán soudu ku trestnímu stíhání, pozbylo platnosti rozpuštěním sněmovny, takže jest nutným znovu žádati Národní Shromáždění o vydání poslance Václava M-e ku trestnímu stíhání. Proti usnesení tomu nebyl podán opravný prostředek. Zemský trestní soud v Praze pak přípisem ze dne 11. února 1926 požádal presidium poslanecké sněmovny N. S. za vydání poslance Václava M-e ku trestnímu stíhání pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný oním článkem, a na dotaz předsednictva sněmovny poslanců přípisem ze dne 23. února 1926 mu sdělil, že jde o touž trestní věc, ve které byl poslanec Václav M. — jak shora uvedeno — již vydán, a na odůvodnění opětovné své žádosti za vydání uvedl: » . . . poněvadž však podle §u 24 ústavní listiny má člen Národního Shromáždění vydán býti p ř í s l u š n o u sněmovnou, — což se sice stalo, — poslanec Václav M. však opětným svým zvolením stal se členem n o v é sněmovny, a t o u t o v y d á n n e b y l, usnesl se soud na tom, by nově zvolená poslanecká sněmovna byla znovu požádána o vyvolání usnesení, že se poslanec Václav M. vydává ku trestnímu stíhání«.

Tímto usnesením zemského trestního soudu ze dne 25. ledna 1926 byl porušen zákon. Aby se došlo ke správnému řešení, třeba zodpověděti dvě otázky: jednak, zda rozpuštěním sněmovny pozbylo účinnosti její opatření ohledně vydání obžalovaného Václava M-e, jednak, zda obžalovaný svým novým zvolením nestává se opět absolutně immunním i vzhledem k trestnímu řízení, o něž jde. K oběma otázkám jest odpověděti záporně. Immunita jest osobním právem poslancovým všeobecného rozsahu, jehož obsahem jest nestíhatelnost pro delikty. Toto osobní právo může býti pro určitý konkrétní případ suspendováno tím, že vydáním ku stíhání přestává toto osobní právo nestíhatelnosti a to pro určitý konkrétní případ; jinak zůstává však toto osobní právo nedotčeným ve svém celém ostatním obsahu. Suspense tohoto práva má však ten účinek, že vydaný člen sněmovny jest podroben v daném případě ve všech důsledcích všeobecně a pro každého platným předpisům. Podle všeobecně platných předpisů musí býti zahájené trestní řízení zákonným způsobem ukončeno. Vyvolala-li sněmovna, vydavši svého člena ku stíhání, ten stav, že trestní řízení bylo pravidelně zahájeno, musí tento stav setrвати až do úplného skončení tohoto zahájeného trestního řízení. Vydáním poslance ku stíhání sněmovnou, jež v té době byla k rozhodnutí o tom příslušnou, vznikl státu nárok na stíhání jeho jako každé jiné osoby, proti právnímu řádu se prohřešivší, a obsahem nároku toho jest, by provinivší se osoba byla podle platných předpisů za svůj čin potrestána. Nárok ten na trestání odůvodňuje požadavek na přirozené procesuální zakončení zahájeného řízení. Další osud sněmovny, která obžalovaného vydala, jest bez veškerého účinku na další průběh věci. Opatření sněmovny, kterým určitá věc byla konečně vyřízena, podržují účinnost t r v a l e a nepozbývají ji jejím případným zánikem. Rozhodnutí, kterým dán jest souhlas ku trestnímu stíhání, jest zajisté opatřením, kterým dotyčná věc, sněmovně ku projednání a rozhodnutí předložená, byla konečně vyřízena, t. j. takovou věcí, ohledně které žádného dalšího řízení

již třeba není, i kdyby sněmovna i dále byla působila. Nevyřízenou zůstala tato věc toliko se strany soudu.

Ani ta okolnost, že byl obžalovaný při volbách dne 15. listopadu 1925 zvolen členem sněmovny, nemá na další pravidelný průběh souzené trestní věci žádného vlivu. Nově zvolené sněmovně nelze upřít kontinuitu se sněmovnou předchozí, neboť ústavní základ i působnost její oproti sněmovně dřívější se nikterak nezměnily a změna jejího složení co do osobností poslanců nemůže přivodit bezúčinnost pravoplatného rozhodnutí zákonodárského sboru předchozího, který po zákonu otázku vydání člena svého konečně vyřídil pro celý průběh řádného trestního stíhání v daném případě. Požadavek řádného procesuálního zakončení věci, jak byl již dovozen, vylučuje každý vnější zásah do pravidelného chodu trestního řízení. Leč i ratio legis propůjčení immunity poslanců tento názor plně odůvodňuje. Při poslanecké immunity, propůjčené pro činy neúřední, t. j. pro činy, kterých se dopustil člen Národního Shromáždění nejso u výkonu své poslanecké činnosti, nejde o nic jiného, než by člen Národního Shromáždění tendenčním zatčením, které by se mohlo snad úmyslně státi v době, kdy jeho přítomnosti v sněmovně jest zapotřebí a, kterým by snad mělo býti dosaženo odstranění nepohodlného činitele ve sněmovně, nebo neodůvodněným zavedením trestního řízení, pokud by jím bylo snad lze určitou osobu zbaviti pasivního práva volebního, nebyl odstraňován od účastenství činnosti sněmovní. Vyslovili zákonodárský sbor, jehož stíhaný byl toho času členem, v určitém konkrétním případě svůj souhlas ku stíhání, vyřkl tím, že, prozkoumaj celý stav věci, neshledal, že tu jde o tendenční stíhání, o pokus, stíhaného zúmyslně vzdáliti od výkonu jeho poslaneckého mandátu, nýbrž o snahu o odůvodněné uspokojení uražené spravedlnosti. Není proto překážek, by v trestním řízení proti obžalovanému zákonitě zahájeném, nebylo pokračováno a trestní věc pravidelným chodem neskončena. Bylo tudíž zmateční stížnosti podle Šu 33 tr. ř. v tomto rozsahu vyhověti a podle Šu 292 tr. ř. uznati právem, že usnesením zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. ledna 1926, jakož i dožádáním téhož soudu ze dne 11. února 1926 byl porušen zákon v ustanovení Šu 24 ústavní listiny ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n.

Naproti tomu bylo lze zmateční stížnosti vyhověti, pokud navrhuje, by ono usnesení bylo zrušeno. Podle Šu 292 tr. ř. omezí se zrušovací soud, shledá-li, že zmateční stížnost na záštitu zákona jest odůvodněnou, zásadně na výrok, že byl v dotyčné trestní věci napadeným usnesením nebo postupem, konaným řízením nebo vynesným rozsudkem porušen zákon, kterýžto výrok zpravidla nemá účinku na obžalovaného. Jenom když byl obžalovaný takovým zmatečným rozsudkem odsouzen k trestu, může ho zrušovací soud podle svého uvážení buď osvoboditi, nebo použiti mírnější sazby trestní, nebo podle okolností naříditi, by se proti němu konané řízení znovu zavedlo. Podle ustáleného výkladu tohoto ustanovení může zrušovací soud i tenkrát, když zmateční stížnost na záštitu zákona čelí toliko proti usnesení neb opatření soudu, jímž byl obviněný ve svých právech nezákonně zkrácen, protizákonné usnesení zrušiti a po případě naříditi, čeho k zavedení zákonného řízení potřebí. V souzeném případě nelze však tvrditi, že byl

obžalovaný Václav M. oním usnesením, jehož zrušení se navrhuje, ve svých právech nezákonně zkrácen nebo vůbec nějak dotčen. Nemá tudíž další výrok ve smyslu poslední věty Šu 292 tr. ř. místa a bylo proto zmateční stížnost v tomto směru zavrhnouti.

Čís. 2433.

S hlediska Šu 400 tr. ř. jest přípustno i čá s t e č n é započítání vazby po prohlášení rozsudku, pokud byla vazba prodloužena okolnostmi nezávislými na vůli odsouzeného.

(Rozh. ze dne 25. června 1926, Zm II 252/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením zemského trestního soudu v Brně ze dne 24. dubna 1926 a potvrzujícím je usnesením vrchního zemského soudu v Brně ze dne 14. května 1926 porušen byl zákon v předpisu Šu 400 tr. ř.; to i ono usnesení se zrušuje, pokud jde o započtení vazby Jindřicha W-a do trestu pro dobu od 23. února do 2. března 1926, a zemskému trestnímu soudu se ukládá, by o započtení dotyčné vazby do trestu učinil zákonitě opatření podle Šu 400 tr. ř.

D ů v o d y:

Rozsudkem zemského trestního soudu v Brně ze dne 10. února 1926 byl obžalovaný Jindřich W. uznán vinným zločinem podle Šu 4 odst. prvý zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n. a odsouzen za to podle téhož zákona a za použití Šu 55 tr. zák. do žaláře na 1 rok, doplněného postem měsíčně, a k peněžitě pokutě 10.000 Kč, v případě nedobytnosti k dalším 3 měsícům žaláře. Současně vysloveno podle Šu 25 tr. zák. vyhoštění obžalovaného po odpykání trestu z území Československé republiky. Do tohoto trestu byla obžalovanému započtena podle Šu 55 a) tr. zák. prozatímní uschovací a řádná vazba vyšetřovací od 7. dubna 1925 13³/₄ hod. do 10. února 1926 15 hodin. Rozsudkem tím zároveň vyslovena byla ztráta volebního práva do obcí na dobu 3 let. Proti rozsudku ohlásil a provedl obžalovaný zmateční stížnost a odvolání; zemský trestní soud v Brně usnesením ze dne 26. února 1926 tuto zmateční stížnost zamítl podle Šu 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z r. 1878, považuje provedení zmateční stížnosti za opožděné. Na stížnost obžalovaného Jindřicha W-a proti tomuto usnesení nalezl nejvyšší soud usnesením ze dne 9. března 1926, Zm II 92/26, že ono usnesení zemského trestního soudu v Brně se zrušuje a že opovězené a provedené opravné prostředky proti rozsudku budou po zákonu vyřízeny. Současně pak nařízen byl rok k veřejnému líčení o zmateční stížnosti obžalovaného na den 12. dubna 1926. Při tomto roku byla rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 12. dubna 1926 č. j. Zm II 92/26 zmateční stížnost obžalovaného zavržena, rovněž zamítnuto odvolání ve všech směrech. Obžalovaný Jindřich W. podal na to žádost k zemskému trest-